

**Toplumcu Düşünce Enstitüsü
ORTAK POLİTİKA GRUBUc**

CHP Eylül 2024 Tüzük Kurultayı

"DÖNÜŞÜMCÜ ÖRGÜT İRADESİ"

**TÜZÜK ÖNERİLERİ:
Genel Çerçeve, İlkesel Notlar, Öneriler**

ÇALIŞMA METNİ

**İstanbul
16 Temmuz 2024**

İLK SÖZ...

Cumhuriyet Halk Partisi'nin geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen 38. Olağan Genel Kurultayı önümüzdeki dönemle ilgili olarak güçlü bir "değişim" iradesi ortaya koymuş ve bu doğrultuda Parti Tüzüğü'nün yenilenmesi de hedeflenmiştir. Yetkili organların aldığı kararla 4-8 Eylül 2024 günlerinde bir Tüzük Kurultayı gerçekleştirilerek Parti'nin 2. yüzyıldaki çalışmalarının örgütsel yapılanması ve işleyişinin yeniden şekillendirilmesine ilişkin bir takvim de belirlenmiş bulunmaktadır.

Toplumcu Düşünce Enstitüsü¹ bu süreçte mevcut Tüzük metni üzerinden bazı yenilikler, farklı kabuller ve uygulamalara ilişkin kapsamlı bir "Öneri Notu" hazırlanması amacı ile bir çalışma başlatmıştır. Kurum bünyesinde yapılan bu çalışma aynı zamanda CHP kamuoyu, sivil toplum kesimleri ve akademiye de açık olarak kurgulanmıştır. Böylece geniş tabanlı bir platformda gelen katkılarla çalışmanın zenginleşmesi; katılımcıların farklı öneri ve düşüncelerinin de süreç içinde kayda alınması ve ses bulması hedeflenmiştir.

Bu çalışma Toplumcu Düşünce Enstitüsü Ortak Politika Grubu² bünyesinde Av. Mehmet Durakoğlu koordinasyonunda oluşturulan Proje Hazırlık Komitesi³ tarafından yürütülmüş olup, farklı tarihlerde yapılan Değerlendirme Toplantıları sonucu oluşturulan ve burada yer alan Sunum Metni ilgili taraflar ve kamuoyu ile paylaşılmak üzere Ortak Politika Grubu tarafından 09/07/2024 tarihi itibarı ile kabul edilmiştir.

Toplumcu Düşünce Enstitüsü olarak çağrımıza uyarak büyük önem verdiğimiz bu çalışmaya emek veren ve katkıda bulunan tüm değerli katılımcılara teşekkürlerimizi sunuyor, özellikle burada yer alan ilkesel tespit ve önerileri ülkemiz için aydınlık ve mutlu yarınlara giden yolda oluşturulmuş küçük ama önemli kilometre taşlarından biri olarak değerlendiriyoruz.

Nebil İLSEVEN, Yön.Kur.Bşk. Toplumcu Düşünce Enstitüsü

¹<http://www.toplumcudusunceenstitusu.org>

² Çalışmaya katılan TDE Politika Grubu üyelerinin bir listesi EK1'de sunulmuştur.

³ Hazırlık Komitesi katılımcılarının bir listesi EK2'de sunulmuştur.

YÖNETİCİ NOTU

4 Eylül 1919’u ilk Kurultay’ı olarak kabul eden CHP’nin bu onurlu öyküsü “kuruluştan önce örgütlenme” anlatısı taşıyan “dünyadaki tek örnektir.” Parti, 105 yıl sonra bir kez daha bir "işletim modeli" olan tüzüğünü yenileme sürecini başlattığında Toplumcu Düşünce Enstitüsü kendisini görevli saymıştır. Enstitü olarak başlatılan çalışmanın özünde, bu Öykü'nün yurtsever, demokrat, ilerici, devrimci yurttaşlar olarak bizlere yüklediği siyasal sorumluluk ve toplumsal bilinç yatmaktadır.

Bu çalışma ile; önerilen değişikliklerin felsefi temelleri irdelenmiş, özellikle 1980 sonrasındaki “teknolojik devrim” karşısında siyaset yapma biçiminin değişmiş olduğu saptaması yapılmıştır.

Çalışmadaki öneriler, bir yanda mevcut siyasal konjonktürü gözetken, diğer yanda ise sosyal demokrasinin program/tüzük düzeyindeki ideolojik duyarlılıklarına sadık kalan bir anlayışla biçimlendirilmiştir. Bu bağlamda, değişen ölçekte “güçlü genel başkan” olgusunun koşulları öngörülürken, aynı zamanda ve özellikle denetlenebilen, hesap veren/hesap soran "genel başkanlık" olgusuna vurgu yapılmış; parti içi karar mekanizmalarının demokratik işleyişten ödün vermeksizin oluşumuna özenle işaret edilmiştir.

Aynı amaçla, konjonktürel olarak “seçim sandıklarına sahip çıkılması” gibi çok güçlü bir talep özel olarak değerlendirilmiş; konunun genelde seçimden seçime bir olgu olmakla birlikte ama bunun çok ötesinde, parti ilke ve hedeflerinin, siyasetin seçmen tabanında süreklilik ve etkinlikle canlı kalmasının önemi nedeni ile partinin örgütlenme esası, “sandık örgütlenmesine” dayandırılmıştır.

Bu çalışmada geliştirilen öneriler, ülkemizdeki Siyasal Partiler Yasasının demokratik işleyişini sınırlayıcı ve katılımı engelleyen hükümlerinin demokrasi yönünde zorlanması gereğine olan inançla biçimlendirilmiştir. Bazı gelişmiş demokrasilerde de olduğu gibi, tüzük hükümlerinde vücut bulan parti içi işleyiş, aynı zamanda partinin iktidar aşamasında daülkeyi nasıl yöneteceğinin bir aynasıdır. Bir adım daha gidildiğinde; partinin iç yönetim modeli, partinin iktidarda ülke yönetimi ile ilgili benimseyeceği yönetim modeli ile ilgili olarak topluma karşı bir taahhüttür. Buradan hareketle, çalışmada “ödünsüz önseçim/çarşaf liste” mekanizması tanımlanmakta; Genel Başkanlık seçiminin de tüm üyelerin doğrudan iradelerini yansıtan bir katılım anlayışı ile yapılması koşulu, bu ödünsüz yaklaşımın temelini oluşturmaktadır.

Önerilerimizin yapımızı değiştiren en temel yaklaşımlarından bir başkası da “parti örgütü” kavramına getirilen yeni anlayıştır. Buna göre örgütte “görev yapmak” başlı başına bir saygınlık ölçütü olarak ortaya konulmakta, parti ve parti çalışmalarına katılım konusu “mezuniyet gerektiren okul” konumuna getirilmektedir. Böylece Siyasal Partiler Kanununun zorunlu kıldığı, “delegeliğe özgü saygınlığın” “üyeye delege edildiği,” üyenin karar süreçlerine doğrudan katılımının artırıldığı yeni bir yapı öngörülmektedir.

Bugünden ayrıksı olarak, başka partilerin tüzüklerinden farklı, onların öykündüğü veya kendininkilerden farklı dünya görüşlerinin ürünü olduğu gerekçesi ile reddettikleri bir demokratik mekanizmayı oluşturmak için ileri adımlar atılması bir görev, bu dönemde tarihin bize yüklediği bir sorumluluktur.

Önümüzde önemli bir fırsat vardır: Bugün bize düşen, bize özgü olanı yapmaktır.

Çalışmada Parti Meclisi'nin yeni yapısı; ona örgütsel bağ ile güçlendirilmiş "dikey örgütlenme modelinin" bir yansıması olarak öngörülmüş, sadece MYK siyasetlerinin onay mekanizması değil, örgütlerin etkileşimine açık bir Genel Merkez siyasetinin ana merkezi olarak düşünülmüştür.

Keza Kurultay; iki gün süren ve "seçime kilitlenen" yapısı ile değişim algısını "kişilerin değişimi" ile ölçümleyen yetmezliğinden kurtarılarak, parti kurultaylarının öncesinde STK, DKÖ ve özellikle de sendikalar ve meslek odaları ile yapılacak sistemli çalışmaları tartışan, değerlendiren bir işleyiş düzeninin işlerlik kazanması hedeflenmiştir.

Çalışmada; parti tarafından ilan edilen "CHP Siyasal Etik İlkeleri," duyurulmuş olmanın ötesinde, bu ilkelerin Tüzük hükmünde oldukları ve bu ilkelere aykırılığın disiplin soruşturması/kovuşturması gerektireceği vurgulanmıştır. Önerilen Tüzük hükümleri, etik yaklaşımları kapsayan bu ilkeler bütünü içinde, her kademedeki seçimlerde adayların yapacağı harcama tutar ve esaslarını da öngörmektedir.

Çalışma, demokrasinin işleyişindeki temel ilkelerin ancak çoğulcu, hukukun üstünlüğü ve kuvvetler ayrılığına dayalı bir parlamenter sistem içinde anlamlı olacağı inancına işaret ederek, 2017 şaibeli Referandumu ile kabul edilen sisteme ilişkin itirazı Tüzük düzeyinde kaydetmektedir.

Bu bağlamda, hedeflenen Anayasal değişiklik gerçekleşene değin partinin Cumhurbaşkanı adayının bütün üyelerin katılacağı eğilim yoklaması ile belirlenmesi öngörülmekte; yukarıdaki gerekçelerle bu seçime ilişkin esaslar Tüzükte "geçici madde" olarak düzenlenmektedir.

Yapılan Tüzük çalışmasına yeni bir ruh, yeni bir dinamizm ve heyecan getirecek olan bu anlayıştır ve bu anlayışın adı, bu sürecin tematik ifadesi **Dönüşümcü Örgüt İradesi**'dir.

Dönüşümcü Örgüt İradesi'nin merkez noktası: etkin, saygın, nitelikli, inançlı bir üye tabanıdır; Üye, Sosyal Demokrat iddiası olan bir siyasal partide partinin "temel yapı taşıdır."

Dönüşümcü Örgüt İradesi'nin bir diğer taşıyıcı unsuru, Parti'nin kurum-içi ve dışında etkin, saygın, nitelikli ve düzenli temsilinin sağlanmasıdır.

Buradan hareketle bu çalışmada ayrıntılı olarak yer alan bazı temel öneriler aşağıda kısaca özetlenmiştir:

- ✓ Parti'de örgütlenme, "sandık-merkezli" olarak düzenlenecektir. Sandık Çalışma Grubu, tüm parti yapılanmanın temelidir.
- ✓ Yerel seçimler de dahil, her kademedeki tüm seçimlerde adayların ilgili sandık bölgelerindeki bütün üyelerin katılımıyla yapılacak ön seçimle belirlenmeleri esastır.
- ✓ Disiplin Kurulları ile Kurultay Delegelerini belirlemek için yapılan seçimler dahil, Parti'nin tüm kademeleri için yapılan seçimlerde Çarşaf Liste uygulaması yapılması esastır.

Parti Meclisi, Genel Kurultayca Kurultay Delegeleri arasından seçilecek olan 70 kişiden oluşacaktır.

- ✓ Parti Meclisi'nde atama ile görev yapan Bilim ve Kültür Kurulu lağvedilecektir.
- ✓ MYK üye sayısı Genel Başkan ve Genel Sekreter dahil toplam 15 kişidir.MYK, PM üyeleri arasından aday gösterilen veya aday olan üyeler arasından Parti Meclisince 13 üye için yapılacak olan seçimle, oylamada en yüksek oy sıralamasına göre belirlenen üyeler tarafından oluşturulacaktır.
- ✓ CHP Genel Sekreteri PM'de aday olan veya aday gösterilen üyeler arasından MYK üyesi olarak görev yapmak üzere PM'nce yapılan seçimle ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile belirlenecektir.
- ✓ Genel Sekreter çalışmalarını Genel Başkan'a bağlı olarak yürütecek ve örgütten sorumlu olarak görev yapacaktır.
- ✓ CHP Genel Başkanı adaylığı, illerde konulacak sandıklarla aday gösterilmesi düşünülen veya kendileri aday olmayı düşünen Genel Başkan adayları için tüm üyelerin katılımına açık olarak yapılacak olan “eğilim tesbiti” sonucu belirlenecektir.
- ✓ CHP Genel Başkanının, "Eğilim Tespiti" sonucu belirlenen Genel Başkan adayının Kurultay iradesine getirilmesi, tüm partili üyelerin SPK hükümlerince Kurultay delegelerinin yüzde 5 imzaları ile aday olma ve seçilme hakları saklı kalmak üzere,Kurultay tarafından onaylanması/tescili/seçimi ile göreve gelmesi esas olacaktır.
- ✓ Siyaset kurumuna karşı toplumun güven ve inancının korunması amacı ile “CHP Siyasal Etik İlkeleri Beyannamesi ve Taahhütü” düzenlenecektir.
- ✓ **GEÇİCİ MADDE: Cumhuriyet Halk Partisi çoğulcu parlamenter sistemi esas alan bir siyasal yapının demokrasinin güvencesi olarak görür; Türkiye’de hukukun üstünlüğüne dayalı, parlamenter sistemin bütün kural ve kurumsal nitelikleri ile tesisini ve geliştirilmesini hedefler, sistem değişikliğinin anayasa değişiklikleri dahil, tüm anayasal gereklerinin yerine getirilmesi için çalışır.**
- ✓ **GEÇİCİ MADDE: Parlamenter Sisteme geçişle ilgili anayasal çerçevenin oluşturulmasıyla ilgili süreç tamamlanana kadar mevcut Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi işleyişiyle ilgili olarak yapılacak seçimlerde, Cumhuriyet Halk Partisi Cumhurbaşkanı adayı, Cumhuriyet Halk Partisi içinden çıkacak olan Cumhurbaşkanı aday adayları arasından, sandık bölgelerindeki seçme hakkına sahip tüm üyelerin oyları ile “önseçim” yöntemi ile belirlenir**

GENEL ÇERÇEVE- Neden yeni bir tüzük?

1980’li yıllardan bu yana tüm dünya, siyasetleri de aşan bir gerçeklik olarak, Teknolojik Devrim kaynaklı bir değişim süreci yaşıyor. Bu sürece uyum gösterme gayretleri sağda ve solda “yeni sağ” ve “yeni sol” söylemlerde kendisini yenilemeye yöneliyor. Abartılı bulunsa da bulunmasa da ideolojilerin bu gerçeklik karşısında ciddi bir etkilenme sürecini yaşadığı, yaşamakta olduğu, ya da uyum göstermek adına biçim değiştirdiğine yönelik önemli tartışmalar yapılıyor.

“Sol” söylemin içeriği tartışmaya açılıyor, ona eklenen “yeni” sözcüğünün başka ülkelere özgü fenomeni, derin ayrımların kaynağı olabiliyor. Sadece sosyal demokrasiye ilişkin üretilen düşüncelerin değil, tüm sosyal ve ekonomik kaynakların temel uğraşlarını, Teknolojik Devrim kaynaklı bu değişim süreci meşgul ediyor.

Bir yeni olgu, çok doğal olarak düşünce yapılarını kırıyor, parçalıyor, değiştiriyor, dönüştürüyor.

İdeolojiler kendilerini yeniden sorgulama gereği duyarken, bu ideolojilerin yaşatıldığı kurumlar, siyasi partiler kendi kurumsal yapılarının özünü oluşturan, ona biçim ve kişilik veren örgütlenmelerinin böyle bir devrim karşısındaki konumunu tartışmıyorlar, tartışmaktan kaçınıyorlar, kaçıyorlar. Bir kısır döngü bu kurumları etkisine alıyor ve acımasız biçimde öğütüyor. Günlük tartışmalara bakıldığında, Parti içinde herkes ”parti içi demokrasi” istiyor. Ama olmuyor, bu görülüyor. Herkes “katılım” istiyor. Ama bu istek bir türlü gerçekleşmiyor, bu yaşanıyor. Her üye, örgütle partinin üst katmanları arasındaki etkileşim ve iletişim eksikliğinden söz ediyor. Ama eksikliği duyulan bu iletişim ortamı bir türlü kurulamıyor, bunun sıkıntısı çekilmeye devam ediyor. Parti-içi eğitim herkes için öncelikli bir kavram, ama konu bir türlü hakkı ile ele alınamıyor, kurumsallık kazanamıyor.

Belli kadrolar göreve geliyor olmuyor; onlar görevi belli başka kadrolara devrediyorlar, yine beklenen sonuçlar elde edilemiyor. Sonuç olarak Parti kendi işlevselliğinin gerçekleştirilmesinin temel koşullarını yerine getiremiyor, yapılan eleştiriler tespitlerden ibaret olmanın ötesine de geçemiyor. Peki neden böyle oluyor? Çoğunlukçu yapı içinde belirlenen yöneticilerin yetersizliği mi? makamla gelen samimiyetsizlikler mi? gerçekten bazı değişimleri gerçekleştirmek konusunda irade eksikliği mi? yapmak istememek mi? toplumsal kültürümüz, siyasi geleneklerimizin getirdiği engeller mi? Yoksa zamana bunca dayanıklı bir olguyu anlayabilmek ve bu olgunun getirdiği olumsuzlukları aşmak için başka yerlere mi bakmak gerekiyor?

Kabul edelim ki, Teknolojik Devrimin en etkili göstergesi onun iletişim boyutunda yakaladığı olağanüstü gelişmelerdir. Bu gelişmelerin vardığı boyutların siyasal, sosyal ve ekonomik alanda çokca tartışılıyor olması rastlantı değildir.

Bu tartışma ile öyle bir gelişimin bütün evrelerini incelemek bu çalışmanın kapsamı ve hedeflerinin ötesine uzanan çok geniş bir araştırma alanı olup, burada bu konulara girilmemiştir. Ama gerçekten de böylesine akıl almaz bir gelişim varsa, bunun siyaset dünyasına ve özel olarak da örgütlenmeye nasıl yansıdığına irdelenmesi, tam da bu aşamada yaşamsal önem taşıyan, asla saksaklanmaması gereken bir ödev olmalıdır.

Siyaseti kendileri için bir uğraş sahası olarak seçmek isteyenler açısından olduğu kadar, pratik siyasetin içinde bulunanların ufuklarına, parti içi demokrasinin yaşama geçirilmesinden, katılımı kuvveden fiile çıkarmaya kadar pek çok arayış, kendisini bu yeni durumda biçimlendirecektir.

Bütün dünya İletişim Devriminin en önemli gücü olan medya dünyasının siyaseti etkilemesine bir süredir tanık oluyor. Medya, çok kanallı TV sistemleri ve reklam dünyasıyla siyasetin içinde, onu yönlendiren, gündem tayin eden, dilerse etmeyen, bir yeni ve etkili "güç" olarak yerini almış bulunuyor. Geleneksel imkan ve uygulamalara dayalı medyanın bir aşama ötesinde; son kullanıcılara ikili ve çoklu kullanıcı ile iletişimi çift-yönlü olarak ve sifıra-yakın maliyetlerle mümkün kılan yeni bir kanal açılıyor: Sosyal Medya.

Sosyal Medya bilinen bilinmeyen teknolojik ve denetimsel müdahalelere maruz iletişim alanlarının tanımını ve dokusunu kökünden zorlayan, dönüştüren yepyeni bir iletişim ortamı olarak devreye giriyor: Henüz gelişiminin başlarında da olsa, sosyal medya şimdiden pekçok felsefi, hukuki, toplumsal, idari ve teknik tartışmayı da yanında getiriyor. Ancak yine bu oluşumun; iletişim teknolojilerine erişimi demokratikleştirdiği, dünya ile içerik bağlantısını bireyler düzeyine taşıdığı, bu imkanlara ekonomik ve teknik olarak erişimi mümkün kıldığı gerçeği de geri dönüşsüz olarak yaşamdaki yerini alıyor.

Burada basın dünyasının dördüncü "erk" olmasının ötesinde algılanması gereken, bütün teknoloji-tabanlı araçları ve küresel boyutta anlık, sınırsız ve mesafe tanımayan erişimi mümkün kılan yeni bir "güç"ten söz edildiği iyi anlaşılmalıdır.

Bu yeni "güç," İtalya örneğinde olduğu gibi, bir medya imparatorunu seçimlerden iki ay önce siyasete sokan, iki aylık bir seçimpropagandası sonucu da topu topu 4 ay içinde Başbakanlık koltuğuna oturtan, daha önce örnekleri olmayan, alışılmışın dışında, bilinenin ötesinde bir olgudur. Siyasal süreçleri kamuoyu tahminleri ile yönlendiren, yayımlarla biçimlendiren, partiler tutan, koalisyonlar oluşturan bu olgu siyaset dünyasında sosyo-psikolojik, ekonomi-politik, teknolojik boyutları ile yeni bir "etki alanı" olarak karşımıza çıkmaktadır.

Böylesine etkili bir güç ve bu güçle etkileşim içinde toplumda hakim konuma gelinebilen bir düzen karşısında sorunların tüm yönleriyle ve kapsamlı olarak irdelenmesi esastır. Ancak biz bu çalışmada, özel olarak, siyasal partilerdeki örgütlenmenin bu düzen içinde nasıl biçim değiştirdiği ve CHP olarak örgütlenme modelinin Parti'nin tarihsel kimliği, ilkeleri ve önümüzdeki yıllarda ortaya koyması gereken "toplum projesi" açısından nasıl biçimlenmesi gerektiğinin üzerinde duracağız.

CHP'nin Tüzük Kurultayı ile gündeme gelen Parti Tüzüğü özü itibarı ile 3 ana bölümden oluşmaktadır:

- a) Siyasi Partiler Kanunu ile düzenlenmiş olan yapı ve uygulamalar. Bu konular kanunla belirlenen konular olarak Tüzüğün bunlara ilişkin bölümlerinde bu aşamada yapılacak önemli bir değişiklik veya yeni bir düzenleme olmayacağı değerlendirilmektedir.
- b) İşleyişe ilişkin teknik konular. Bu alanlara ilişkin bölümlerde de bu aşamada özde yapılabilecek önemli değişiklikler veya yeni düzenlemeler getirilmesine gerek kalmayabilecektir.
- c) CHP'nin tarihsel misyonu, kurumsal kimliği, siyasal ve toplumsal ilkeleri ve ideolojisinden süzülerek gelen ve Parti'nin geleceğe yönelik modern, gönençli ve özgür bir toplum yaratılması hedeflerinin temellerini oluşturan sosyo-ekonomik politika ilkelerinin bir "işletim modeli" olan Parti Tüzüğünde örgütsel karşılığını bulduğu bölümler.

Bu "model" aynı zamanda bir CHP iktidarında, CHP'nin ülke yönetimine yaklaşımı konusunda da topluma bir taahhütü niteliği taşımaktadır. Dolayısıyla, Kurultayın doğrudanve gerçek anlamda irade kullanma imkanı olan bu alanda kesin ve samimi bir tavır alması, CHP'nin önümüzdeki dönemlerde etkili bir seçim performansı gerçekleştirmesi ve topluma ikna edici bir iktidar seçeneği sunabilmesinin de en somut ve kritik önkoşuludur.

Bir başka deyişle, yukarıda belirtilen esaslar ışığında bir "model" oluşturma gayreti, alışılmışın ötesinde özel çabalar sergilenmesini hak etmektedir. Bugünden farklı olarak, başka partilerin tüzüklerinden farklı, onların öykündüğü veya kendininkilerden farklı dünya görüşlerinin ürünü olduğu gerekçesi ile reddettikleri, öykünmedikleri bir demokratik mekanizmayı oluşturmak için ileri adımlar atılması bir görev, bu dönemde tarihin bize yüklediği bir sorumluluktur.

Önümüzde önemli bir fırsat vardır: Bugün Bize Düşen, Bize Özgü Olanı yapmaktır.

İLKESEL NOTLAR- Ana Unsurlar

Yapılan çalışmada 7 ana konunun özellikle öne çıkartılması Tüzük olarak şekil bulacak olan "siyasal işletme modelinin" ruhuna yeniden ve yeni bir dinamizm getirecektir. Öne çıkan konularda parti-içi işleyişe yönelikler olarak geliştirilecek olan gerçek ve samimi düzenlemeler aynı zamanda toplumun da bu değerlendirmeler içinde yer alması ve yapılan tartışmalar sonucu ortaya çıkacak olan yeni çerçevenin en geniş toplumsal tabanda anlaşılmasını ve sahiplenilmesini mümkün kılacaktır.

Bu bağlamda yapılan Tüzük çalışmasının Parti'nin topluma sunduğu siyaset iddiasının, toplum modelinin ve yönetim modelinin, örgütsel yapısını belirleyen ilkeleri, örgüt modeli ve kurum-içi yönetim modelinin birbirleri ile uyumlu olması beklenir.

Parti'nin kendi iç işleyişiyle ilgili öngördüğü model topluma sunduğu yönetim modeli ve felsefesinin bir yansıması olarak düşünülmeli, Tüzük bu anlamda önemli bir siyasal iddianın somut ifadesi olarak ele alınmalıdır. CHP; tüzüğü ve uygulaması ile olası bir CHP iktidarında ne denli demokratik bir Türkiye hedeflediğini şimdiden gösterebilmelidir.

Dolayısıyla yapılan çalışmanın salt bir kurallar derlemesi, bir bürokratik belge oluşturulmasının ötesinde tematik bir anlam taşıması, bu belgenin hem Parti içinde hem de toplum nezdinde daha etkili olarak kayda geçen, anlaşılabilen, bağlayıcılık kazanmış, bu anlamda da "sahici," ikna edici ve sahiplenilebilen, yaşayan bir belge olmasını sağlayacaktır.

"DÖNÜŞÜMCÜ ÖRGÜT İRADESİ..."

Zamanın Ruhu içinde, Cumhuriyet Halk Partisi'nin topluma sunması gereken adalet, refah, gelişim ve özgürlüklere dayalı programının Parti'nin kendi içinde gerçekleştireceği "işletim modeli"nin felsefesini en doğrudan yansıtan başlık Dönüşümcü Örgüt İradesi'dir.

CHP'nin tarihsel kimliğinde yatan devrimci özü, bugün ülkemizin içerde ve dışarıda içine sokulduğu gerici sarmal karşısında iç örgütlenmesinin alışılmış kuralcı dokunuşlarla geçiştirilmesiyle yetinilmeyecektir, yetinmemelidir. Ulus için bir büyük dönüşüm iradesini seçmene taşıyacak olan Cumhuriyet Halk Partisi benzer bir dönüşüm iradesini önce kendi içinde örgütüyle birlikte örgütlenme ve politika uygulamaları alanında gerçekleştirmek durumundadır.

Yapılan Tüzük çalışmasına yeni bir ruh, yeni bir dinamizm ve heyecan getirecek olan bu anlayıştır ve bu anlayışın adı, bu sürecin tematik ifadesi **Dönüşümcü Örgüt İradesi**'dir.

Bu irade, çıkış felsefesini CHP'nin özünde taşıdığı 1919'un çıkış örgütlenmesinden alır. Dünyada siyaset tarihinde bir başka örneği olmayan bir biçimde Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyetleri ile henüz partileşmeden örgütlenmiş olan bir siyasal oluşumun, şimdi örgütlenme anlayışını dönüşümcü bir iradeye özgülmesi, tarihine duyduğu saygının da bir yansımasıdır.

Dönüşümcü Örgüt İradesi'ne dayalı Tüzük Modeli 1 "temel," 3 "taşıyıcı" unsur üzerine kurulmuş, toplam 7 ana bileşenden oluşan bir yapı öngörmektedir.

TEMELUNSUR:

I) ÜYE:

Dönüşümcü Örgüt İradesi'nin merkez noktası: etkin, saygın, nitelikli, inançlı bir üye tabanıdır. Üye, Sosyal Demokrat iddiası olan bir siyasal partide, partinin "temel yapı taşıdır." Üyeler; bir yandan Partinin kurumsal kimliği, politikaları ve siyasi taahhütlerinin tabanda, yaşamın içinde etkin, sürekli ve yurttaşlar nezdinde doğrudan canlı tutan; diğer yandan tabanın talep, beklenti ve ihtiyaçları konusunda parti-içi politika yapıcı kademe ve kurulları besleyen temel kaynaktır.

Siyasal partilerin kadrolarının hangi işlevi yerine getirdikleri, çok önemli bir “yeni durum” oluşturmakla birlikte, hiç tartışılmamaktadır. Bu bağlamda üye kimdir? “Üye” sıfatı taşıyan her birey parti içi karar mekanizmalarının parçası mıdır? Partinin üyeye duyduğu ihtiyacının nedeni somutlaşmalı ve bu tanım doğrultusunda belli sorumluluklar, görevlerle donanmış yaşayan bir yapı tasarlanmalıdır.

Katılımın artırılması, tabana yayılması, etkinleştirilmesi için üye güçlendirilmelidir.

Delege kavramının cazibesi, belli bir ölçünün ötesinde üyeye aktarılabilirse, elde edilen güç ile “büyüme” kaçınılmaz olacaktır. Bu çalışma ile öncelikle üyeliği küçümseyen, delegeliği yücelten yaklaşıma özgü paradigma kırılmaktadır.

Üyelik konusunun her türlü liyakat ve bilgi/beceri birikiminin ötesinde Parti'nin sahadaki yaşayan izdüşümleri seviyesinde donatılması, desteklenmesi veparti etkinliklerine düzenli ve özgürce katılım sağlaması konusu tüm gerekleri ve sorumlulukları ile sağlanmalı, özendirilmeli ve değerlendirilmelidir.

TAŞIYICI UNSURLAR:

II) **KURUMSALLAŞMA**- Dönüşümcü Örgüt İradesi'nin “eşitler arasında birinci” nitelikte önemde taşıyıcı unsuru, Parti-içi işleyişin istikrarlı ve düzenli olarak yürütülmesinin güvencesidir. Kurumsallaşma; Parti-içinde politika üretimi, kadroların yetiştirilmesi, temsil süreçleri, karar mekanizmaları ve bunlarla ilgili idari işleyiş ve düzenlemelerin "kişiye özel" yaklaşımlar değil, 100 yılı aşkındır varolan bir siyasal yapının iç işleyişin oturmuş, öngörülebilir, kural-temelli olarak değiştirilebilir, yenilebilir, itiraz edilebilir ancak herşeyden önce öngörülebilir süreçler içinde yürütülmesidir.

Partide demokratik yapı kurumsallaşmadığı sürece antidemokratik uygulamalar yaygınlaşmaya, bunun sonucunda da siyaset uğraşının kişisel beklentisine temel oluşturacak etik değerler de giderek tahrip olmaktadır. Düşünce tartışmasında taraf olmak yerine kişisel beklentilerde mevzi edinmek etik olmasa bile rasyonel bir tercih olarak ortaya çıkmaktadır. Bu ortam ise Parti'nin kendi içindeki işleyişin zamana ve kişilere savrulması, kaynakların ve kadroların etkinliğini kaybetmesi, işlevsizleşmesi sonuçlarını doğurmaktadır.

Bu aşamada partinin oy aldığı geniş kesimlerle parti örgütü arasındaki sosyal kopukluk dikkate alınmalıdır. Örgütlerin mevcut sosyolojik kompozisyonundan farklı olarak seçmeni yoluyla genişlemesi sadece seçmen-örgüt uyumsuzluğunu gidermeyecek aynı zamanda ilçe ve il yönetimlerinin bu yeni üye yapısını idare edebilmesi için kurumsallaşmasını gerektirecektir.

Ancak konunun dışa dönük sonuçlarının çok daha olumsuz, maddi-manevi ve siyasi olarak maliyetli sonuçlar doğurduğu ortadadır. Öngörülebilirlik, tahmin edilebilirlik ve hesap sorulabilirlik gibi unsurların partinin yaşayan kurumsal varlığının içinde yer almadığı bir yapı,

seçmen nezdinde partinin güvenilirliğinin, inanılabilirliğinin, itibarının ve siyaseten değerinin zayıflaması ve yok olması sonuçlarını gündeme getirmektedir.

Yeni Tüzüğün Kurumsallaşma konusunda sağlam, net ve kalıcı yapılar ve uygulamaları düzenlenmesi, Partinin önümüzdeki dönemde her kademedeki yürüteceği siyasi faaliyetlerin daha etkili ve sürdürülebilir nitelikte geliştirilmesine önemli katkılar sağlayacaktır.

III) TEMSİL ADALETİ - Dönüşümcü Örgüt İradesi'nin bir diğer taşıyıcı unsuru, Parti'nin tabandaki nitelikli üyesinden, en üst kademedeki yöneticisine kadar tüm üyelerinin parti kademelerinde adil, özgür, anlamlı ve etkili olarak temsil edilmeleridir.

Bu temsil pozisyonlarının partinin ilgili tüm üyelerine açık olması ve bu platformlarda her kademedeki nitelikli üyelerin gerek partinin bir kurum olarak işleyişi, gerekse de politika üretme süreçlerinde doğrudan temsil haklarının güvencede olmasıdır. Temsil alanında en önemli ilgi alanı parti içinde "delegelik" konumu ile ilgili olan uygulamalardır. Yukarıda üyeye dair öngörülen güçlendirme anlayışı, delege kavramına da yeni bir yaklaşımı getirecektir. Son yılların "sandık güvenliği" sorunu, gerçekçi, dürüst ve liyakat ölçüğünde ancak "sandığı" merkez alan bir örgütlenme yaklaşımı ile sağlanabilecektir.

Yeni Tüzükte parti-içi temsil mekanizmalarının temeli olan Delegelik kurumunun seçim gereken noktaların belirleyicisi olarak değil, ona katkı vermekle birlikte, Partiyi tabandaki en küçük siyasi kademe olan sandıktaki ilk kademe temsilcisi vesorumlusu olarak tanımlanması uygun olacaktır.

IV) BİLGİ YÖNETİMİ ve İLETİŞİM ETKİNLİĞİ -Dönüşümcü Örgüt İradesinin 3. kritik taşıyıcı unsuru, Parti'nin yatay ve dikey örgüt kademeleri arasında etkin, zamanında ve doğru bilgi ve veri akışının yürütülmesi, 3.kişiler nezdinde tutarlı bir "söylem birliği" sağlanmasıdır.

Parti'nin üst kurullarından ve tabandaki her bir üyesine kadar iki-yönlü bir iletişim kanalının genel yapı içinde kurulması önemlidir. Bu kanalın tüm parti örgütü düzeyinde 7/24 açık bir ortam olarak tasarlanması, bu tasarımın teknolojik olarak etkin bir şekilde desteklenmesi 2 açıdan büyük önem taşımaktadır:

- a) Partinin değişik coğrafyalarda, farklı sosyo-ekonomik çevrelerdeki gelişmeleri, bu gelişmelerle ilgili bilgi, düşünce ve önerilerin bir değerlendirme merkezinde toplanarak, konulara ilişkin Parti görüş ve tavırlarının koordinasyonu, belirlenmesi, bu yönde etkin bir bilgi yönetimi sistemi kurulabilmesi;
- b) Bu bilgi sistemi üzerinden ortaya konulacak olan tutum ve yaklaşımların ulusal düzeyde bütün örgüt nezdinde Parti politikaları ile uyumlu, tutarlı ve etkin veri, bilgi, önerilere dayalı bir "söylem birliği" oluşturulabilmesi. Tutarlı ve etkin bir Söylem Birliği partinin ve partililerin toplum nezdindeki önde gelen bir güven kaynağı, Parti politikalarının inandırıcılığı ve ikna etkisinin birincil koşuludur.

STRATEJİK ve YÖNETSEL UNSURLAR

- V) **YETKİLİ KURULLAR**; Parti-içi yapılanmada yetkili kurulların oluşumu, işlevleri, işlevsel geçerlilikleri ve politika belirleme süreçlerindeki katkı sunma imkanları, etki düzeyleri Parti'nin yönetim etkinliği ve yönetsel gelişiminin temelini oluşturan unsurlardır.

"Güçlü Liderlik/Tek Liderlik" modelinin giderek hakim konuma geldiği son dönemlerde siyasal partilerin üst yöneticilerinin örgütlerin gerekliliğini sorgulamaya başladığını gözlemliyoruz. Hal böyle olunca, örgütler kendilerini bir anda ikincil bir konumda buldular. Çok doğal bir sonuç olarak, örgütler Siyasal Partiler Yasasının gerektirdiği için var olan, "mevzuat birimlerine" dönüştü.

Parti içi etkileşim kanalının en önemli boyutu olan Genel Merkez - Örgütler etkileşiminin önemli ölçüde zayıfladığı veya bazı durumlarda tümüyle ortadan kalktığı görülmektedir. Bunun sonucu olarak sahada örgütlerin yurttaşlarla, seçmenle ilişkileri büyük bir erozyona uğramış, yerel örgütlerin etkinliği "yok" seviyesine gerilemiştir.

Bu noktada yapılması gereken, Merkez-Yerel ilişkisinin yeniden güçlenmesine yönelik yapıların oluşturulması; bu ilişkide karşılıklı görev ve sorumlulukların yeniden ve açıklıkla tanımlanması; uygulamanın Parti disiplini ve "iyi yönetim" ilkeleri gözetilerek taraflardan birinin diğeri üzerindeki mutlak hakimiyetinin kırılmasına ve zamanla kendi içinde dayanıklılık kazanması yönünde düzenlemelerin getirilmesidir.

- VI) **ÖNDERLİK**; Genel Başkanın kimliğini bulan önderlik kurumu, danışman kadroları, iletişim kadroları, lojistik destek birimleri olarak gerek yapısal anlamda, gerekse de kişilik özellikleri itibarı ile Genel Başkanın kendisi ve yakın çevresi kurum-içi ve kurum dışındaki gerçek ve tüzel kişi paydaşlara Partinin açılan ilk penceresidir.

Günümüzde yalnızca ülkemizde değil, parlamenter demokrasilerde de örnekleri görüldüğü gibi, parti liderlerinin mevcut teknik imkanlar ve yasal düzenlemelere dayalı olarak siyasete ilişkin sorunların çözümlerini de çözümsüzlüklerini de, söylemlerinden vücut dillerine kadar birinci ağızdan yurttaşların gözü önünde yaşamaya başladığını görüyoruz. İnsanlar partileri, kısaltılmış isimleri ile anmak yerine liderlerinin isimleri ile anmaya, hatta çoğu kez partileri bırakıp liderlere ilişkin beğenilerini verdikleri oyun ölçütü yapmaya yönelmiş bulunuyorlar.

Zamanın Ruhu içinde toplum nezdinde gelişen bu "güçlü liderlik" olgusunu yok saymak, çözmek, geri çevirmek ne denli gerçekçi değilse, siyaseti bu olgu üzerinden tarif etmek ve uygulamak da çağdaş dünyada o derecede gerçeklerden uzak, zorlama bir yaklaşıma işaret etmektedir.

Yapılması gereken; güçlü, etkin, bilgi, üslup, deneyim açılarından yeterince tahkim edilmiş, yeniliklere açık, hesap soran-hesap veren, denetlenebilir bir önderlik kurumunu açıklıkla ve özgüvenle tanımlamaktır.

VII) POLİTİKA OLUŞTURMA; demokratik siyasal sistemde alternatif politika seçenekleri üretmek toplumun gelişimi konusunda kendi siyasi görüşleri doğrultusunda bir iddia ortaya koymak ve bu iddiayı seçmen üzerinden iktidara taşımayı hedeflemektir.

Bu noktada bazı ön kabullere gereksinim vardır. Bu ön kabuller, belirgin tercihler ölçeğinde oluşturulmuş olmalıdır. Nitekim "Parti" kavramına yüklenen anlam tartışmaların başlangıcını oluşturmalıdır. Parti, bir mevzuat birimi midir? Yoksa mezuniyeti gerektiren bir okul mudur? Partide verilen emek, kendi içinde demokratik usullerle karşılığını bulmalı mıdır? Yoksa emeksizlikle malul bir başkasının öne geçmesi yeğlenebilir mi? Bu noktadaki kriterler nelerdir?

Bu bağlamda Parti'nin temel siyasi duruşu nedir? Bu duruş hangi ilke ve hedefler temelinde yaşama geçirilir? Parti, ülkenin günlük ihtiyaçları, beklenti ve talepleri kendi siyasi tercih ve iddiaları doğrultusunda karşılarken, topluma alternatif bir "gelecek projesi" sunmak için hangi uzun erimli stratejileri geliştirmek ve bu stratejilerin seçmen nezdinde iletişimini yapmak durumundadır?

Bu noktada Partinin üyeye duyduğu ihtiyacının nedeni somutlaşmalı ve netleşmeli; ancak aynı zamanda Partinin örgütlü toplum kesimleri, sivil toplum ile olan bağları ve iletişim kanalları da geliştirilmeli, kurumsallık kazanmalıdır.

Yukarıda Kurumsallaşma konusunda yapılacak düzenlemeler mutlaka sivil toplumla iletişim ve etkileşim kanallarının oluşturulması ve geliştirilmesi konularını da kapsamalıdır. Burada oluşturulacak olan ilişki ağları Partinin daha geniş kitlelerle "gerçek sorunlara ilişkin gerçek çözümler" üretme kapasitesini zenginleştirecek ve süreklilik içinde karşılıklı birbirlerini "besleyen" yapıların oluşmasını mümkün kılacaktır.

Günümüz koşulları ve yaklaşımları, il ve ilçe örgütlerinin daha kapsayıcı hale gelebilmesi için örgüt dışı yapılarla parti hiyerarşisi içinde ancak bu hiyerarşinin dinamiklerinden farklı nitelikte ilişkiler kurulması gerekliliğine işaret etmektedir. Bu nedenle il ve ilçe yönetimleri farklı grupların (STK, gençlik örgütlenmeleri gibi) daha organik ve düzenli bir şekilde politika oluşturma süreçlerine katılması mümkün hale getirilmelidir. Doğaldır ki, bu süreçler zaman zaman il ve ilçe yönetimlerinin otorite paylaşımını gerektirecek olup; bu durumda parti yöneticilerin partililik sorumluluğu içinde dayanışmacı ve kolektif akıl temelinde tavır alacak donanım ve anlayış birlikteliği içinde olmaları önem kazanacaktır.

Yeni Tüzük çalışmalarında bu çerçevede sorumluluk ve imkanlarla donanmış bir yapı tasarlanmalı, katılımın artırılması, tabana yayılması, etkinleştirilmesi için bu ilişki ağlarının Parti'nin ilgili organları ortak platformlarda ve "kalıcı" yapısal unsurlar olarak düzenlenmeleri sağlanmalıdır.

ÖNERİLER-Ne Olmalı?

ÜYELİK;

- ✓ Cumhuriyet Halk Partisine; siyasi hakları kullanma ehliyetine sahip olan, özünü "Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk" örgütlenmesinden ve Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve mücadele arkadaşlarının bilim, hukuk ve çağdaşlık temelinde oluşturdukları laik ve sosyal hukuk devletinden alan Cumhuriyet Halk Partisinin programını ve tüzüğünü okuyarak benimseyen her yurttaş üye olabilir.
- ✓ Cumhuriyet Halk Partisi'nde üyelik kişinin üyeliğe başvurusu itibarı ile 2 aşamada gerçekleşir:
 - Aday Üyelik
 - Üyelik
- ✓ Cumhuriyet Halk Partisi'ne üye olmak isteyen kişi, Nüfus Hizmetleri Kanununda tanımlanan Adres Kayıt Sistemi'nde (AKS) bağlı bulunduğu ilçe başkanlığına doğrudan başvurur.
- ✓ Üyelik için elektronik yolla da başvuru yapılabilir. Bu yolla yapılan başvurular yine elektronik olarak ve bekletilmeksizin başvuru değerlendirme süreci başlatılmak üzere ilgili ilçe başkanlıklarına iletilir.
- ✓ Yurtdışında yaşayan yurttaşlar üyelik başvurularını yazılı ya da elektronik yolla doğrudan "genel merkez üye yazım bürosu"na yaparlar.
- ✓ Genel Başkan tarafından partiye yararlı olacağı gerekçesiyle önerilen kişilerin Merkez Yönetim Kurulu kararıyla üyeliğine karar verilebilir. Bu şekilde üyeliğe kabul edilenler kabul tarihi itibarı ile 6 ay boyunca yalnızca seçilme hakkından yararlanabilirler.
- ✓ Partiye üye olmak isteyen kişilerin doğrudan veya elektronik ortam üzerinden yaptıkları başvurularla ilgili değerlendirme koşulları, "askı süreci" koşulları ile birlikte Parti Meclisi tarafından belirlenir.
- ✓ Üyelik başvuruları; belirlenen Değerlendirme Koşulları çerçevesinde ilgili İlçe Başkanlıklarının bağlı oldukları İl Başkanlıkları üzerinden olumlu görüşle yapacakları bildirimler üzerinden MYK tarafından onaylanıp, ilgili il ve ilçe başkanlıklarına bildirilerek kesinlik kazanır.
- ✓ Üyelik başvurularında Değerlendirme Süreci belirlenecek olan askı süresine ek olarak 30 günü geçemez. Başvuruların yapıldığı ilçe başkanlıkları başvuru sonuçlarını bu süre içinde başvuru sahiplerine bildirmekle yükümlüdürler.
- ✓ İşlemler sonunda başvuran kişinin üyelik isteminin kabul edilmesi durumu da o kişi "CHP Aday Üyeliği" sıfatını kazanmış olur.

- ✓ Bu konumdaki üyeler seçme hakları dışında CHP üyeliğinin tüm hak ve yükümlülüklerine sahip olurlar ve bu aşamada “Üye”lerin aidat ödeme zorunlulukları da başlar.
- ✓ Aday Üyeler, kendileri için özel olarak düzenlenmiş ve zorunlu olan, ”Birinci Kademe Parti İçi Eğitim Programlarına” ve parti çalışmalarına etkin olarak katılırlar ve görev üstlenirler.
- ✓ Cumhuriyet Halk Partisi'ne üyelik başvurusu yapmış bulunan kişiler için ”Birinci Kademe Parti İçi Eğitim Programları” ve parti çalışmalarına Aday Üye olarak katılım süresi başvurunun kabulü itibarı ile 1 yıldır.
- ✓ Aday üyelerin Aday Üyelik statüsü kazanmalarından itibaren 1 yıl boyunca öngörülen parti-içi eğitim ve parti etkinliklerine fiilen, düzenli ve etken olarak katıldığı ilçe yönetimi tarafından karara bağlanır.
- ✓ İlçe Yönetim Kurulunun ilgili kararı ve bu kararın Genel Merkez Üye Yazım birimi tarafından kayda alınması ile, Aday Üyeler Parti üyeliği kazanırlar ve parti içinde seçme hakkını da kazanırlar.
- ✓ Parti'de Üyelik statüsü kazanmış olan kişilerin eşitlik ilkesine aykırı biçimde ayrıca kategorize edilerek, seçme ve seçilme haklarının kısıtlanamaması esastır.
- ✓ İlçe Yönetim Kurullarının, aday üyelerle ilgili eğitim ve katılım süreçlerinin belgelenmesini haksızca onaylamamaları, etkinlikler konusunda gerekli bilgilendirmeleri tam, zamanında ve doğru olarak yapmamaları veya aday üyelerin gerçekleştirdikleri parti görevlerini makul süreler içinde belgeye bağlamamaları halinde, aday üyelerin İl Disiplin Kuruluna müracaat etme hakkı vardır.
- ✓ Aidatını ödememiş üyenin seçme/seçilme hakkının olmayacağı Tüzüğün emredici kuralıdır
- ✓ 12. Madde uygulaması esas itibarı ile kaldırılacaktır. Ancak, belli bir sandık çevresinde seçme/seçilme hakkına sahip herhangi bir üye bulunmaması durumunda, 12. Madde uygulaması ile bu sandık çevresindeki toplam seçmen sayısının yüzde 5'i ile sınırlı olmak üzere yeni üye yazımı yapılabilecektir.
- ✓ Her üye yalnızca bir muhtarlık bölgesinde, o muhtarlık bölgesinde kayıtlı olduğu "sandık temelinde" üye olabilir ve parti-içi seçimlerde seçme ve seçilme hakkını yalnızca kayıtlı bulunduğu sandık bölgesinde kullanır.
- ✓ Üyeler kayıtlı olduğu ilçe dışında başka bir ilçe örgütü organlarında görev alamaz ve başka bir ilçeden il kongre delegesi seçilemez. Büyükşehirler ve ilçeleri için bu hüküm ayrıksıdır.

TEMSİL;

- ✓ Yerel seçimler de dahil, her kademedeki tüm seçimlerde adaylar ilgili sandık bölgelerindeki ön seçimle belirlenmeleri esastır.
- ✓ Milletvekilliği seçimlerinde, milletvekili adayları için kullanılacak merkez yoklaması veya kontenjan yöntemleri ile belirlenecek aday sayısının toplamı, TBMM'de ilgili dönem için geçerli toplam milletvekili sayısının % 5 (yüzde beş) ini geçemez.
- ✓ Yerel Seçimlerde: Belediye Başkanı, Belediye Meclisi ve İl Genel Meclisi adayları ilgili seçim bölgesindeki seçme hakkına sahip üyeler ile yapılacak önseçimle belirlenir. Sonuçların geçerli olması için bir seçim bölgesinde yapılan ön seçime katılımın ilgili seçim bölgesindeki toplam üye sayısının en az %50'si olmalıdır.
- ✓ İl Disiplin Kurulları ile Kurultay Delegationlarını belirlemek için yapılan seçimler dahil, Parti'nin tüm kademeleri için yapılan seçimlerde Çarşaf Liste uygulaması yapılması esastır.
- ✓ Merkez Yoklaması yoluyla belirlenecek yerel yönetimlerde, bunların hangi seçim bölgeleri olacağı PM toplantısında belirlendikten sonra, bir sonraki PM toplantısında bunların her biri PM üyelerinin 1/5'in önerisiyle aday adayı olarak belirlenir ve gizli oyla sırasıyla sıralanır/seçilir.
- ✓ Yerel Seçimlerde merkez yoklaması veya kontenjan yöntemleri adaylıklarının belirlenmesinde bir aday için 1 seçim döneminden fazla kullanılamaz.

YAPILANMA VE YÖNETİM KADEMELERİ

- ✓ Parti'de örgütlenme, "sandık-merkezli" olarak düzenlenir. Sandık Çalışma Grubu, tüm yapılanmanın temelidir.
- ✓ Tüm üyelerin katılımına açık olan ve tüm üyelerin konuşma hakkına sahip olduğu aylık Örgüt Toplantıları yapmak; il, ilçe yönetim kurullarının asil görevleri arasındadır.
- ✓ İl Yönetim Kurullarının 1 takvim yılında en az 2 ay ara ile olmak üzere en az 4 defa, İlçe Yönetim Kurullarının her ay düzenli olarak tüm üyelerin katılımına açık olan ve tüm üyelerin konuşma hakkına sahip olduğu Örgüt Toplantıları düzenlerler.
- ✓ İl ve İlçe Yönetim Kurulları 1 yıl içinde yapılacak olan Örgüt Toplantılarına ilişkin takvimi her yılında ilk 4 haftası içinde kendi içlerinde karara bağlamak, bu takvimi Genel Merkez'e iletmek ve üyelere duyurmakla yükümlüdürler.
- ✓ Örgüt Toplantıları ile ilgili takvimin zamanında oluşturulmaması ve bildirilen takvime her ne sebeple olursa olsun üst üste 2 defa uyulmaması görevden el çektirme sonucu doğurabilecek nitelikte bir disiplin suçu oluşturur.

- ✓ Cumhuriyet Halk Partisi yönetim yapısı içinde ilçe ve il düzeyinden Genel Merkez kademelerine kadar bir yandan partinin çağdaş ve aydınlanmacı ideolojisine gölge düşüren, diğer yandan kritik dönemler de dahil partinin yönetim hiyerarşisinin etkinliği açılarından gerekli katkıları sağlamaktan uzaklaşan, kurum-içi yeni yönetsel rekabet alanları yaratan örgütlenme yapılarının veya cinsiyet ayrımcılığı gibi partinin eşitlikçi siyasal duruşu ile çelişkili sonuçların oluşmasına neden olan yönetim organları oluşturulamaz.
- ✓ CHP'nin mevcut organizasyon yapısı içinde yer alan CHP Kadın ve Gençlik Kolları ait buldukları örgütsel birimlerde, ilgili örgüt başkanlığına bağlı olarak çalışırlar.
- ✓ Organizasyon genel yapılanması içinde değerlendirilen bu yönetsel tasarruf, Parti üyesi olarak Parti'nin siyasal mücadelesine omuz veren ihmal edilen tüm sosyal paydaşlar karşısındaki eşitlikçi duruşunu anlamlandırmayı ve güçlendirmeyi hedefler.
- ✓ Pozitif ayrımcılık da dahil olma üzere her türlü yöntemle bu sosyal kesimlerin parti- içinde anlamlı ve etkili rol almaları için gerekli katılımcı ve dayanışmacı politikaların uygulanması Genel Başkanlık dahil tüm yönetim birimlerinin asli ve öncelikli görevleri arasındadır.
- ✓ Cumhuriyet Halk Partisi'nin tarihsel gelişimi içinde gerek partinin ideolojik, örgütsel ve siyasal eyleme yönelik gelişimi ve faaliyetlerinde Gençlik Kolları'nın özgün ve özel bir konumu vardır. CHP Gençlik Kolları, Parti'nin dinamizmi, halkın nezdinde toplumcu siyaset alanındaki kararlı ve samimi duruşunun simgesidir. CHP Gençlik Kolları, aynı zamanda Parti'nin ana kademe yönetici kadrolarının yetiştiği ana kaynaktır.
- ✓ Bu özellikleri ile CHP Gençlik Kolları Genel Başkanlığı ve alt birimlerinin faaliyetlerini CHP ideolojisi ve siyasi hedefleri doğrultusunda özgürce yürütmeklerini teminen yapılanması esastır.
- ✓ Gençlik Kollarında görev yapma yaşında üst sınır 23'dür. Yaş üst sınırını dolduran Gençlik Kolları üyelerinin Gençlik Kollarında üyelikleri ve varsa Gençlik Kolları içinde üstlendikleri yöneticilik görevleri kendiliğinden düşer.
- ✓ Bu aşamada, Gençlik Kolları üyeliği süresince Parti üyesi olmayan ve yaş sınırı dolayısıyla Gençlik Kolları üyeliği düşen "genç partililerin" tercihlerine bağlı olarak kendi sandık bölgelerinde üyelik başvurusu yaparak ana kademe kadrolarda üye olarak Parti çalışmalarını sürdürme hakları saklıdır.
- ✓ Gençlik Kolları üyeliği süresince Parti üyesi de olan partililerin bu süre içinde Parti içindeki bütün kademelerdeki seçme ve seçilme hakları dahil tüm hak ve yükümlülüklerinin tam ve kesintisiz olarak geçerli olduğu tabiidir.

GENEL BAŞKANLIK

- ✓ CHP Genel Başkanı adaylığı, illerde konulacak sandıklarla aday gösterilmesi düşünülen veya kendileri aday olmayı düşünen Genel Başkan adayları için tüm üyelerin katılımına açık olarak yapılacak olan “eğilim tespiti” sonucu belirlenir.
- ✓ Eğilim Tespiti, resmi Kurultay tarihinden 4 hafta önce Partinin tüm üyelerinin katılımıyla tamamlanır.
- ✓ CHP Genel Başkanının, "Eğilim Tespiti" sonucu belirlenen Genel Başkan adayının Kurultay iradesine getirilmesi, tüm parti üyelerinin SPK hükümlerine göre Kurultay delegelerinin yüzde 5 imzası ile aday olma ve seçilme hakları saklı kalmak koşulu ile Kurultay tarafından onaylanması ile göreve gelmesi esastır.
- ✓ Kurultaylarda PM seçimleri Genel Başkan seçimiyle eş-zamanlı olarak yapılır.
- ✓ Genel Başkanın görev süresi, seçim sonuçlarından bağımsız olarak en fazla 3 genel seçim dönemi olarak belirlenmiştir. Son seçim döneminde Cumhurbaşkanı/Başbakan olarak görev yapan Genel Başkan, bir dönem daha görev yapabilir.

YETKİLİ KURULLAR:

- ✓ Parti Meclisi, Genel Kurultayca Kurultay Delegeleri arasından seçilecek olan 70 kişiden oluşur.
- ✓ Parti Meclisi'nde atama ile görev yapan Bilim ve Kültür Kurulu lağvedilecektir.
- ✓ Parti Meclisi, İlçeden İl'e ve oradan da Genel Merkeze yönelik dikey örgütlenmenin forum alanıdır.
- ✓ PM toplantılarına TBMM Grup Başkanı ve başkan vekilleri dışında kimse katılamaz, ancak Genel Başkan doğrudan ya da görevlendirdiği bir Grup Başkan Vekili aracılığıyla ilk Meclis grup toplantısında Parti Meclisinde alınan kararlar hakkında bilgilendirme yapar.
- ✓ PM Tüzük'te belirtilen yetkilerini her ne nedenle olsun başka bir makama veya kişiye devredemez, bu konuda bir karar alınması ve uygulamaya gidilmesi Tüzüğün açık ihlali olup, bu yetki devrine dayalı uygulamalar ve sonuçları yasal olarak geçersizdir.
- ✓ Kurultay'ın ve parti örgütünün iradesinin tam olarak yansımaları için, Genel Başkan tarafından doğrudan veya farklı başlıklar altında Genel Başkan adına Kurultay'da anahtar liste çıkartılamaz.
- ✓ Partinin Merkez Yürütme Kurulu, MYK, Genel Başkanın parti yönetiminde günlük iş akışları içinde tam zamanlı olarak birlikte çalıştığı en üst düzeyde icra organıdır.

- ✓ MYK, Cumhuriyet Halk Partisinin yüksek siyasi icra organı olmak sıfatı ile süreklilik içinde ve düzenli olarak Genel Başkan ile birlikte ve Genel Başkan direktifleri ile çalışma yürüten bir idari kuruldur.
- ✓ Bu bağlamda MYK'nın çalışma düzeni "tam zamanlı" olup, çalışma merkezi esas olarak CHP Genel Merkezi'dir. Dolayısıyla, MYK'da görev kabul eden PM üyeleri de esas itibarı ile tam zamanlı olarak CHP Genel Merkezinde görev yürüteceklerini kabul ve taahhüt etmişler.
- ✓ MYK üye sayısında öngörülecek olan bir değişiklik bir Tüzük hükmü olarak Tüzük Kurultayı tarafından onaylanma koşulu ile yürürlük kazanır.
- ✓ MYK üye sayısı Genel Başkan ve Genel Sekreter dahil toplam 15 kişidir.
- ✓ MYK üyeleri, PM üyeleri arasından aday gösterilen veya aday olan üyeler arasından Parti Meclisince 13 üye için yapılacak olan seçimle, oylamada en yüksek oy sıralamasına göre belirlenen üyeler tarafından oluşturulur.
- ✓ MYK üyelerinin görev süreleri içinde biri, birkaçı veya tamamı için PM üye tam sayısının 1/3'ünün başvurusu ile "güven oylaması" istenebilir. Bu oylamada Parti Meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğu ile güven oyu tazelenemez veya aksi durumda, yani üye tam sayısının salt çoğunluğu ile söz konusu MYK üyelerinin üyelikleri düşer. Oylama sonucu MYK'da boşalan üyelik(ler) PM üyeleri arasından aday gösterilen ve aday olan üyeler için PM'nce yapılacak olan seçimle belirlenir.
- ✓ CHP Genel Sekreteri PM'de aday olan veya aday gösterilen üyeler arasından MYK üyesi olarak görev yapmak üzere PM'nce yapılan seçimle ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile belirlenir.
- ✓ CHP Genel Sekreteri MYK'da Genel Başkan'a bağlı olarak çalışır ve öncelikle örgütten sorumlu olarak görev yapar.
- ✓ Kongrelerde seçilen il ve ilçe yönetimlerinin görev süreleri içinde gerek icrai gerek siyasi nedenlerle değişimi söz konusu olduğu hallerde, Genel Başkan önerisi ile veya Parti Meclisi toplam üye sayısının 1/3'ünün girişimi ile konunun incelenmesi amacı ile yeterli sayıda Parti Müfettişi görevlendirir.
- ✓ Görevlendirilen Parti Müfettişlerince hazırlanan rapor ve belgelere dayalı olarak ilgili yönetimin görevden uzaklaştırılabilir ve bu yönetim bölgesinde 30 takvim günü içinde olağanüstü kongre toplanmasına ve yönetimle ilgili kararın kongrede karara bağlanmasına karar verir.
- ✓ 30 günlük Kongre hazırlık süresi her ne nedenle olsun uzatılamaz.

- ✓ Teftiş Kurulu raporları MYK'da değerlendirilir ve uygun görülen kararlar Parti Meclisi'nin son onayı ile gerekli disiplin, ceza veya idari müeyyidelerinin yerine getirilmesi için ilgili kurum-ıçı veya dışı yasal mercilere iletilir.
- ✓ Teftiş Raporlarının araştırma, soruşturma, değerlendirme aşamaları Gizliyürütölmekle birlikte, raporların bir kere MYK'ya sevkinin gerçekleşmesi ile kamuya açıklanması zorunludur.

BİLGİ YÖNETİMİ VE İLETİŞİM ETKİNLİĞİ

- ✓ Taban örgütlerinden başlayarak, Parti içinde düzenli kurul toplantıları yapılması, yapılan faaliyetlerinin Parti genelinde zamanında ve etkin olarak duyurulması ve bölgelerdeki siyasi, ekonomik, sosyal gelişimlerin düzenli olarak izlenmesi, değerlendirilmesi ve siyaset oluşturulması amacıyla ilgili Parti birimlerine ulaştırılmak üzere Genel Merkez bünyesinde bir "Bilgi Yönetimi ve İletişim Başkanlığı" (BYİB) oluşturulmuştur.
- ✓ BYİB'in birincil görevi, Parti-içı iletişim bütöün kademelerde etkin, kapsamlı ve kesintisiz olarak yürütölmelerini sağlayacak olan teknoloji-tabanlı bir iletişim platformunun kurulması, işletilmesi ve geliştirilmesidir.
- ✓ BYİB'in ikinci ana işlevi; Parti'ye kurum-içı ve dışından ulaşan her türlü evrak, veri, bilgi, talep ve önerilerin bir merkezden tasnifi ile tam olarak, zamanında ve doğrudan ilgililerine yönlendirilmesi, dağıtımının sağlanması ve izlenmesidir.
- ✓ Bu sistemin donanım ve yazılım olarak güncelliğinin sağlanması, geliştirme çalışmalarının yürütölmeleri, sistem ve kullanım güvenliğinin güncel ve güvencede olması ve kesintisiz olarak çalıştırılması ve zaman zaman denetlenmesi Genel Başkan tarafından görevlendirilecek olan ilgili bir MYK üyesinin yetki ve sorumluluğundadır.
- ✓ MYK, gerek gördüğü durumlarda BYİB alt yapısının düzgün ve endüstri standartlarında çalıştırılmasını teminen kurum-dışından teknik ve organizasyonel destek ve ek kapasite tedarik edilmesi konusunda ilgili MYK üyesi kanalı ile MYK sorumludur.
- ✓ BYİB çalışmaları ile ilgili yöntem, kapsam, işleyiş ve değerlendirme süreçlerine yönelik yönetmeliklerin yayınlanması, düzenleme ve takip işlemleri Parti Meclisi gözetiminde ilgili MYK üyeleri tarafından yürütölür.

POLİTİKA OLUŞTURMA

- ✓ Kurultay süreci, ilçe kongrelerinden başlayarak bir politika üretim sürecidir.
- ✓ Genel Merkez tarafından belirlenmiş olan tema veya temalar ekseninde ilçe düzeyinde oluşturulacak Siyaset Geliştirme Birimlerinde yapılan çalışmalarla ortaya konan görüş ve öneriler il kongresine sunulur.

- ✓ İl Kongresi gerçekleşmeden önce bir araya getirilen ilçe görüşleri, il kongresinde onaylanacak bir forma getirilerek, İl Kongresinde onaylanıp, Kurultay gündeminde değerlendirilmek üzere Genel Merkeze iletilir.
- ✓ Kurultay'ın öncesinde illerden gelen politika önerilerini değerlendirecek kurullar, Kurultay süresince, paralel oturumlarda gerekli çalışmaları yaparak, Kurultay'a sunulacak son biçimini verir. Kurultay'da bu somut öneriler, seçilecek PM'nin uygulamalarına ışık tutacak ve yönlendirecek ya da Parti Programının uygulanmasında değerlendirilecek nitelikte bir Politika Belgesi olarak karara bağlanır.

DIĞER

- ✓ Cumhuriyet Halk Partisinin amacı, ilkeleri ve değerleri doğrultusunda, özgürlükçü, eşitlikçi, katılımcı doğrultuda, gerçek anlamda kuvvetler ayrılığını ve hukukun üstünlüğünü gözeten, temsili demokrasi içinde Parlamenter Sistemi esas alan çağdaş laik ve çoğulcu bir siyasal rejimi kurmak, kollamak ve yaşatmaktır.
- ✓ Cumhuriyet Halk Partisi, bir yanda Cumhuriyetimizin “Kurtuluş’un”ve“Kuruluş’un” siyasal örgütü olmaktan gelen tarihsel sorumluluğunu taşıyan bir siyasal partidir. Cumhuriyet Halk Partisi diğer yanda da kararlılık ve halkın iradesine saygı ve güvenle çok-partili parlamenter sisteme geçişin siyasal önderliğini üstlenmiş ve bu konumunu bugüne kadar da sürdürdüremekte olan bir siyasal geleneği temsil etmektedir.
- ✓ Cumhuriyet Halk Partisi bu nitelikleri ile toplum karşısında “siyaset kurumunun” saygınlığının taşıdığı önemin en üst düzeyde bilincinde olan bir siyasal kurumdur. Bu bilincin getirdiği yüksek görev anlayışıyla siyaset kurumuna karşı toplumun güven ve inancının korunması amacı “CHP Siyasal Etik İlkeleri Beyannamesi ve Taahhütü” düzenlenecektir.
- ✓ CHP'de parti içindeki tüm organlara dair yapılacak her derecedeki seçimlerde adaylar tarafından yapılacak harcamaların usul ve esasları da Etik İlkeler bağlamında değerlendirmektedir.
- ✓ Bu belge Parti Meclisi düzeyinde oluşturulacak olan bir komite tarafından hazırlanacak, Parti Meclisi kabulü ile ilk Genel Kurultay'da kamuoyuna sunulacak ve Kurultay kabul ve onayı ile yürürlük kazanacaktır.
- ✓ Bu belge CHP üyeleri ve yöneticilerinin siyasal davranış biçimlerinden, siyasetin finansmanı dahil bir dizi temel konuda mevcut yasa ve düzenlemelerin ötesinde CHP'nin kendine özgü anlayış ve uygulamalarının genel çerçevesini oluşturacaktır.
- ✓ Siyasal Etik Beyannamesi tüm CHP üyeleri, yöneticileri ve bundan sonra da Parti'de herhangi bir kademedeki görev üstlenmeyi değerlendiren herkes tarafından imzalanarak Tüzük hükmü niteliğinde bağlayıcılık kazanacaktır.

- ✓ *Cumhuriyet Halk Partisi çoğulcu parlamenter sistemi esas alan bir siyasal yapının demokrasinin güvencesi olarak görür; Türkiye’de hukukun üstünlüğüne dayalı, parlamenter sistemin bütün kural ve kurumsal nitelikleri ile tesisini ve geliştirilmesini hedefler, sistem değişikliğinin anayasa değişiklikleri dahil, tüm anayasal gereklerinin yerine getirilmesi için çalışır.*
- ✓ *GEÇİCİ MADDE 1: Parlamenter Sisteme geçişle ilgili anayasal çerçevenin oluşturulmasıyla ilgili süreç tamamlanana kadar mevcut Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi işleyişiyle ilgili olarak yapılacak seçimlerde, Cumhuriyet Halk Partisi Cumhurbaşkanı adayı, Cumhuriyet Halk Partisi içinden çıkacak olan Cumhurbaşkanı aday adayları arasından, sandık bölgelerindeki seçme hakkına sahip tüm üyelerin oyları ile “önseçim” yöntemi ile belirlenir.*

SONUÇ:

Siyasette bir değişim ihtiyacı vardır. Bu değişimin en anlamlı göstergesi, partilerin siyaset ve siyasetçiyi belirleme tarzları, kurumsallaşma faaliyetleri, tüzüklerini yaşama uyarlamaları kadar, anayasa ve yasalarda kendilerini tanımlayan ve faaliyet alanlarını çizen temel metinleri belirleme ve geliştirme iradelerini kullanma cesaretidir.

Demokratik standartların korunması kaydıyla, toplumsal ve kurumsal dönüşüm siyasi partilerin kendi ellerinde, tasarrufunda ve iradesinde sürmelidir. Bunu aşağıdan yukarı kendi örgütlenmesine ve yasalara taşıyamayan her faaliyet bir vesayet modelidir. Demokratik hizayı çok aşağılarda kuran, faaliyetleri daraltan ve günümüz dünyasının karmaşık, çoğul ve hızlı doğasına uygun olmayacak bir siyaset yapma pratiğine mahkum kalacaktır.

Bugün sağlıklı ve demokratik bir anlayış içinde, günümüz dünyasının çoğulcu ve karmaşık temsil ve hak temelini getirdiği sorunları aşabilen bir Siyasi Partiler Kanunu, bunun da parti tüzüklerini açılımcı ve demokratik olmaya sürekli bir biçimde teşvik eden bir anlayışla düzenlenmesi için ısrarcı ve takipçi olmak zorundayız.

İşte tam bu nedenden ötürü, Cumhuriyet Halk Partisinin hem kendi tüzüğünü yenileme sözü verdiği bir dönemde, hem de AKP’den yeni anayasa çağrıları geldiği bir dönemde, bu Anayasanın cevaz verdiği 2028 sayılı SPK’nın birbiri içine geçmiş yasaklı ve yasaklanan demokrasi dışı vesayetini kaldırma çağrısını acilen yapması gerekir. Böyle bir dönemde, hazırlanan yeni parti tüzüğünün de bu değişim sürecinde hem kamuoyu hem de bütün siyasal aktörlerle en geniş biçimde paylaşılması büyük önem kazanmaktadır.

Merkez Yapılanmasına verilen denetimsiz ve otoriter yetkiler, idari anlamda taşra ve çevre örgütlerini fesih, uzaklaştırma ve yerlerine yeni yönetimler atama gibi anti-demokratik tasarrufları olağan hale getirmektedir. CHP hem Cumhuriyetinin rejimi hayata geçiren, Türkiye’de demokratik geleneğini uzun yıllardır taşıyan en eski partisidir. Burada vatandaşla olan güven ilişkisi içinde, kendi demokrasisinin önseçim ve çevre/taşra örgütlerine kazandırılacak öncelikle en geniş temsili ile yaratılacak olan ivme (ile) ülkede yeniden tesis edilecek olan demokrasinin vaadini bihakkın taşıyacaktır.

Bu durum ve ön seçim sisteminin tamamen ihtiyari bir şekilde minimum kullanımı, partinin hem ülke sorunlarına farklı bakışlarını kendi içlerinde bir demokratik müzakere ile tartışabilme, hem de siyaseti içerik olarak denetleme ve zenginleştirme imkanını ortadan kaldırmakta, demokratik temsili daha doğmadan kadük hale getirmekte, partinin kendi iç zenginlikleriyle daha geniş kesimlere ulaşabilme ve gerçek anlamda bir kitle partisi olma imkanını berhava etmektedir.

Tam da şimdi, CHP'deki tüzük değişikliği tartışmalarını bu siyasal hakikatin üzerinde inşa etmek zorundayız. Bugün dünyada demokrasilerdeki geleneksel yasama, yürütme, yargı üçlüsündeki temel kuvvetler ayrılığının yetersiz kaldığı, bunlara dördüncü kuvvet olarak siyasal partilerin eklenmesi konusundaki tartışmaların hala sürdüğü bir dönemde siyasal partilerin merkezîyetçi, hantal yapılar haline dönüşmesi demokrasilerdeki en büyük demokrasi karşıtı tehditlerden birisidir.

CHP üyelik merkezli, üyeliği caydırıcı bütün engelleri kaldıran, üyelere zorlama performans kriterleri kullanmadan, taşrayı ve yereli merkezin tasarruflarında boğmadan, tartışmasız her heyetin seçiminde önseçimi merkeze alan, ama kararlarda sadece partinin değilçeperlerindeki sivil ve siyasi iradenin ve kamuoyunun da değerlendirme sürecine katıldığı bir geniş yapılanmayı yaşama geçirmek durumundadır. Ünlü siyaset bilimci Schattschneider'in dediği gibi "Aday belirleme sürecinin niteliği, partinin niteliğini tayin eder. Adayları kim seçebiliyorsa, partinin sahibi de odur. Dolayısıyla bu, parti içi iktidar dağılımını gözlemlemeye en elverişli noktalardan biridir."

Toplumcu Düşünce Enstitüsü, CHP'nin Tüzük Çalışmalarının sürdüğü bu günlerde, yukarıda öz olarak belirlenen konulardaki Tüzük önerilerini bu Değerlendirme ve Sunum Belgesi çerçevesi ile oluşturmuş bulunmaktadır. Burada altı çizilen konuların yalnızca birer tüzük maddesi olarak yazılmalarının bizleri hedeflenen amaçlardan çok uzağa götürmesi ihtimali her zaman mevcuttur. Önemli olan; yazılı metinler ne derecede özenle ve ayrıntılı olarak oluşturulmuş olurlarsa olsunlar, bu yazılı metinlerin yaşamın akışı içinde yönetim ve uygulama sorumluluğu taşıyan kadrolar tarafından sahici ve kararlı bir şekilde içselleştirilmeleri ve günlük yaşama yön verecek pozisyona gelinmesidir.

EK1

Toplumcu Düşünce Enstitüsü Ortak Politika Grubu

Nebil İLSEVEN
Mehmet DURAKOĞLU
İskender ÖZTURANLI
Can SELÇUKİ
Emre ÇAKIR
Fikret ÇAKIR
Attila CANDEMİR
Melih ŞENGÖLGE
Sertaç EKE
Tunç ÖZDEMİR
Cengiz ERDOĞAN
Mustafa AKCAN
Turhan İMAMOĞLU
Cevat TURAN
Güventürk KALASLIOĞLU

EK2

Toplumcu Düşünce Enstitüsü Proje Hazırlık Komitesi

Mehmet DURAKOĞLU
Nebil İLSEVEN
İskender ÖZTURANLI
Refik KARAKAŞ
Sertaç EKE